

YABANCI PARA CİNSİNDEN 15 MİLYON ABD DOLARI VE ÜSTÜNDE BORCU OLAN FİRMALARIN TCMB'YE HAFTALIK BİLGİ BİLDİRİMLERİNİN UYGULAMA ESASLARI

ÖZET

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), yurt içinden ve yurt dışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile dövize endeksli kredilerinin toplamı ilgili hesap döneminin son iş günü itibarıyla 15 milyon ABD doları ve üstünde olan firmalardan, her haftanın son günü itibarıyla Tek Düzen Hesap Planı (THP) gereklerine uygun olarak hazırlanmış yasal mali tablo verilerinin YP ve TL ayrımında bildirimde bulunulmasını istedi.

Konuyla ilgili meslek mensuplarımızdan gelen çok sayıda başvuru sonucunda TÜRMOB, TCMB'ye Yönetmelik ile belirlenenle e-posta ile istenilen bilgi isteme süresi arasındaki farklılığa dikkat çeken ve uygulamanın sürdürülebilir olmadığını belirterek yeniden gözden geçirilmesi talebini içeren bir yazı yazdı.

TCMB'nin haftalık istenen bilgi formatına ilişkin açıklamaları, bu Sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından çıkarılarak 17 Şubat 2018 tarihli ve 30335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan [DÖVİZ POZİSYONUNU ETKİLEYEN İŞLEMLERİN TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI TARAFINDAN İZLENMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK](#)'te döviz pozisyonunu etkileyen işlemleri izlemek üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının belirleyeceği firmalardan bilgi ve belge toplamasına ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir.

Yönetmeliğe göre, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip hesap döneminden itibaren bildirmekle yükümlüdür.

Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın yabancı para nakdi kredileri ile dövize endeksli kredileri toplamı hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin **Türkiye Muhasebe Standartlarına**¹ (TMS'lere) göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço dikkate alınmaktadır.

Firma tarafından finansal raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanan veriler veri formu kullanılmak suretiyle Bankaya bildirilmektedir.

Bildirimler, finansal raporlama çerçevesine uygun olarak ilgili yılın 31 Mart, 30 Haziran ve 30 Eylül tarihlerinde sona eren ara hesap dönemleri için takip eden birinci ayın sonuna kadar ve 31 Aralık tarihinde sona eren yıllık hesap dönemi için takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tamamlanmaktadır.

TCMB, Yönetmelik düzenlemesine ilave olarak 1211 sayılı Merkez Bankası Kanununun verdiği yetki ile Bankanın gerekli gördüğü istatistiki bilgileri toplamaya, her frekansta bilgiyi doğrudan istemeye yetkili olduğunu belirterek, reel sektöre Türk lirası cinsi reeskont kredileri ve yatırım taahhütlü avans kredisi kullandırılması gibi finansal destekler sağlanması sonucunda finansal desteklerin ekonomiye olan etkisinin zamanlı ve sağlıklı değerlendirilebilmesi için firmalardan daha yüksek frekansta veri derlenmesine ihtiyaç duyulduğunu belirterek, Yönetmelik kapsamında firmalardan bazı bilgileri haftalık olarak isteyeceğini ilgili firmalara **e-POSTA** yoluyla duyurmuştur.

Banka ayrıca haftalık formun, firmaların çeyrek bildirimleri ile tamamlayıcı bir çalışma olduğunu bildirmiştir. Söz konusu FORM ekte verilmiştir.

¹ KGK tarafından yayımlanan, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardını ve KGK tarafından farklı işletme büyüklükleri, sektörler ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için belirlenen standartları ve bunlarla ilişkili diğer düzenlemeler

Konuyla ilgili meslek mensuplarımızdan gelen çok sayıda başvuru sonucunda; TÜRMOB olarak 8/6/2020 tarihli ve 3515 sayılı yazımızla, TCMB'den Yönetmelik ile belirlenenle e-posta ile istenilen bilgi isteme süresi arasındaki farklılığa dikkat çeken ve uygulamanın sürdürülebilir olmadığını belirterek yeniden gözden geçirilmesini içeren talepte bulunuldu.

TCMB, haftalık istenen bilgilere ilişkin formatın aşağıdaki şekilde olduğunu belirtmiştir.

- 1) Haftalık form raporlama dönemine ait her haftanın son günü itibariyle belirli kalemlerin bakiyesinin istenmesinden ibarettir.
- 2) Raporlama, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan **Tek Düzen Hesap Planı** (THP) gereklerine uygun olarak hazırlanmış yasal mali tablo verilerinin YP ve TL ayırımında raporlanmasıdır.
- 3) Formda sınırlı sayıda bilanço kalemi (çoğunluğu finansal nitelikte, 13 aktif ve 12 pasif kalemi) yer almakla birlikte bilanço ana toplam (Örneğin, aktif ve pasif toplamı) veya ara toplam (Örneğin, varlık toplamları) gibi ilave hesaplama yapılmasını gerektirecek kalemler yer almamaktadır. Söz konusu kalemler aşağıdaki gibidir.

I- AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI

KISA VADELİ VARLIKLAR TOPLAMI

1. Kasa
2. Alınan Çekler
3. Bankalar
4. Diğer Hazır Değerler
5. Menkul Kıymetler
6. Kısa Vadeli Ticari Alacaklar
7. Kısa Vadeli Ortak, İştirak ve Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar
8. Kısa Vadeli Diğer Alacaklar
9. Stoklar

UZUN VADELİ VARLIKLAR TOPLAMI

10. Uzun Vadeli Ticari Alacaklar
11. Uzun Vadeli Ortak, İştirak ve Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar
12. Uzun Vadeli Diğer Alacaklar
13. Mali Duran Varlıklar

II- PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI

KISA VADELİ PASİF KAYNAKLAR TOPLAMI

1. Kısa Vadeli Krediler
2. Kısa Vadeli Diğer Mali Borçlar
3. Kısa Vadeli Ticari Borçlar
4. Kısa Vadeli Ortaklara, İştiraklere ve Bağlı Ortaklıklara Borçlar
5. Kısa Vadeli Diğer Borçlar
6. Kısa Vadeli Avanslar

UZUN VADELİ PASİF KAYNAKLAR TOPLAMI

7. Uzun Vadeli Krediler
8. Uzun Vadeli Diğer Yabancı Kaynaklar
9. Uzun Vadeli Ticari Borçlar
10. Uzun Vadeli Ortaklara, İştiraklere ve Bağlı Ortaklıklara Borçlar
11. Uzun Vadeli Diğer Borçlar
12. Uzun Vadeli Avanslar

4) Firmalardan haftalık bilanço veya mizan hazırlanması beklenmemektedir.

5) Raporlama yapılan haftada zamanlama uyumsuzluğu nedeniyle hesaplama yapılamayan kalemlerin (Örneğin, stoklar, ticari alacaklar) bulunması durumunda ilgili kalemlere ilişkin en güncel bakiyeye formda yer verilmesi yeterli olacaktır.

- 6) Talep edilen kalemlere ilişkin ilgili haftanın değişim tutarları değil, talep edilen kalemin raporlama haftası son günü itibariyle mevcut bakiyenin yazılması beklenmektedir.
- 7) Formda yer alan hesap bakiyeleri haftalık olarak güncelleneceği için bu tür zamanlama uyumsuzluklarından kaynaklanan değişiklikler sonraki raporlamalarda hesap bakiyelerine yansıtacaktır.
- 8) Bu nedenle geriye yönelik bir düzeltme yapılması gerekmeyecektir.

Saygılarımızla...

[“Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” tam metni...>>>](#)

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

TÜRMOB	
T.C. MERKEZ BANKASI	
Tarih : 08.06.2020	Sayı : 3515
Konusu: GENEL İDARE MÜDÜRLÜĞÜ	
e-İstek Durum	Giden Evrak Bilgisi Ek :Yok

Sayı : 2020/

Konu : Mali veri bildirimini

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI'NA**

Başkanlığınız tarafından 17/02/2018 tarihli ve 30335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamında bildirim yükümlüsü olan firmalara gönderilen bir e-posta ile ülkemiz ekonomisindeki genel eğilimlerin ve uygulanan ekonomik politikaların etkilerinin zamanlı izlenebilmesi açısından firmaların çeyrek dönemlik raporlamalarının yanı sıra haftalık raporlanmasına da ihtiyaç duyulduğu bildirilmiş, firmalardan haftalık olarak, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı (THP) gereklerine uygun olarak hazırlanmış yasal mali tablo verilerini YP ve TL ayırımında raporlamaları istenilmiştir.

Başkanlığınızca yapılması istenen raporlama uyarınca, kapsamdaki firmaların haftalık bilanço çıkarması gerekmektedir. Örneğin "Stoklar" bölümüne; işletmenin "150. İlk Madde ve Malzeme, 151.Yarı Mamuller - Üretim, 152. Mamuller, 153. Ticari Mallar ve 159. Verilen Siparis Avansları" hesaplarındaki YP ve TL tutarlar ilgili alanlara yazılacaktır. Stoklar bölümüne yazılacak tutarlara üretim maliyeti hesaplanmadan ulaşma imkânı yoktur. Firmaların, döviz cinsinden olan kısa ve uzun vadeli banka borçlarının bildirilmesi daha efektif olacaktır. Zaten her çeyrek bildirimleri amaca hizmet edecektir.

Türkiye'de Başkanlığınızca istenilen tarzda haftalık bilanço çıkarma alt yapısına, teknik kapasiteye ve yeter sayıda muhasebe elemanına sahip firma sayısı yok denecek kadar azdır. Mevcudiyetlerini sürdürmek için piyasa şartları ile mücadele etmekte zaten zorlanan firmaların bütün iş ve işlemlerinin yanında bir de haftalık bildirim yükümlülüklerini yerine getirmelerini beklemek hayatın olağan akışı ile bağdaşmamaktadır. Kaldı ki bildirim dönemleri yukarıda zikredilen Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasında belirtilmiş iken, Bankanızca buna ilave haftalık bildirim dönemlerinin bir talimat ile ihdas etmesi de hukuken tartışılabilir bir durumdur.

Bu kapsamda, haftalık raporlamaya ilişkin talimatın bir kez daha gözden geçirilmesi ve Yönetmelikte belirlendiği şekilde raporlamaya devam edilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Emre KARTALOĞLU
Genel Başkan

Kurumsal İzleme Haftalık YP Pozisyon Formu

Form doldurulurken dikkat edilmesi gereken hususlar:

Lütfen bilançodaki pasif değerleri pozitif (+) yönlü giriniz.

Ana Hesaplar alt hesapların toplamından oluşmaktadır. Bu alanlar korumalıdır. Lütfen "korunmalı olmayan" alanlara giriş yapınız

A) ÖN BİLGİLER

Firma Unvanı		
Vergi Numarası (VKN)		
TL'ye Çevrim için Kullanılacak Döviz Kuru Değeri	USD	EUR
Formun raporlanma tarihi	08.06.2020-14.06.2020 haftası	

B) YABANCI PARA POZİSYONU

	USD (\$) 'nin TL karşılığı	EUR (€) 'nun TL karşılığı	Diğer Döviz Cinslerinin TL Karşılığı	TL
I- AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	0.00	0.00	0.00	0.00
KISA VADELİ VARLIKLAR TOPLAMI	0.00	0.00	0.00	0.00
1. Kasa				
2. Alman Çekler				
3. Bankalar				
4. Diğer Hazır Değerler				
5. Menkul Kıymetler				
6. Kısa Vadeli Ticari Alacaklar				
7. Kısa Vadeli Ortak, İştirak ve Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar				
8. Kısa Vadeli Diğer Alacaklar				
9. Stoklar				
UZUN VADELİ VARLIKLAR TOPLAMI	0.00	0.00	0.00	0.00
10. Uzun Vadeli Ticari Alacaklar				
11. Uzun Vadeli Ortak, İştirak ve Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar				
12. Uzun Vadeli Diğer Alacaklar				
13. Mali Duran Varlıklar				
II- PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	0.00	0.00	0.00	0.00
KISA VADELİ PASİF KAYNAKLAR TOPLAMI	0.00	0.00	0.00	0.00
1. Kısa Vadeli Krediler				
2. Kısa Vadeli Diğer Mali Borçlar				
3. Kısa Vadeli Ticari Borçlar				
4. Kısa Vadeli Ortaklara, İştiraklere ve Bağlı Ortaklıklara Borçlar				
5. Kısa Vadeli Diğer Borçlar				
6. Kısa Vadeli Avanslar				
UZUN VADELİ PASİF KAYNAKLAR TOPLAMI	0.00	0.00	0.00	0.00
7. Uzun Vadeli Krediler				
8. Uzun Vadeli Diğer Yabancı Kaynaklar				
9. Uzun Vadeli Ticari Borçlar				
10. Uzun Vadeli Ortaklara, İştiraklere ve Bağlı Ortaklıklara Borçlar				
11. Uzun Vadeli Diğer Borçlar				
12. Uzun Vadeli Avanslar				
III- NET BİLANÇO İÇİ YABANCI PARA POZİSYONU ("I-II")	0.00	0.00	0.00	0.00